

BEDRIJFSECONOMISCHE VERKEN-
NINGEN, OPGEDRAGEN AAN PROFES-
SOR DOCTOR JACOB LOUIS MEIJ,

onder redactie van J. L. Bouma en H. Willems,
Den Haag 1965, VII en 279 blz.

door Prof. dr. H. A. J. F. Misset

Bovenstaand werk wordt geopend met vier bekende bijdragen van J. L. Meij zelf, handelende over aard en omvang van de winst, over enige aspecten van de financiering, over het omspanningsvermogen van de leiding en over de noodzaak voor de leiding haar oordeel over organisatieproblemen synthetisch op te bouwen uit de bijdragen, die vertegenwoordigers van verschillende wetenschappen, zoals technologie, sociologie, economie, tot de oplossing van deze problemen hebben geleverd.

Aan de artikelen in de bundel van de hand van Bosman, van Bouma en Willems en van Veendorp en Werkema, heb ik in een artikel in het novembernummer van vorig jaar uitvoerig aandacht geschonken. Behalve deze artikelen komen in de bundel nog voor de volgende bijdragen in de Nederlandse taal: A. J. Vlerick, „Vorming en volmaking van ondernemingsleiders”, A. Wattel, „Coördinatiegraad, delegatie en decentralisatie”, W. F. Duisenberg, „Winstdeling”, A. I. Diepenhorst, „Vermogenkosten en vermogensopbouw”, J. Visser, „Enige aspecten van de invloed van koopkrachtveranderingen van het geld op de uitkomsten van verzekeringscontracten”. Wattel behandelt zeer beknopt de factoren, die het omspanningsvermogen der leiding bepalen en stelt het belang van de kennis hiervan vast voor de bevordering van de ondernemingsgroei. Duisenberg zet in zijn artikel enige moeilijkheden uiteen van ondernemingsregelingen betreffende de winstdeling. A. I. Diepenhorst bespreekt in een leerzame bijdrage verschillende systemen van bepaling van vermogenskosten van een bedrijfshuishouding uit de kosten van de verschillende vermogenscomponenten.

Behalve bovengenoemde bijdragen treft de lezer in de bundel nog de volgende artikelen aan: P. W. S. Andrews, „Economic Theory and Management Studies”, Erich Kosiol, „Buch-

haltungs- und Kontentheorie auf der Grundlage der Matrizenrechnung”, Maurice Allais, „Programme d'investissement et d'exploitation optimum d'une infrastructure de transport”, J. Perry Miller, „The Economics of Collective Restrictive Practices”.

Andrews merkt op dat „At the present time decision economics is kept too much apart from environmental economics”. Men behoeft deze stelling nog niet volledig te onderschrijven om het met de schrijver eens te zijn, dat het uit den boze is in de bedrijfshuishouding besluiten te nemen zonder zorgvuldige analyse van de relaties die de bedrijfshuishouding met de buitenwereld heeft. Kosiol behandelt, zoals uit de titel van zijn bijdrage blijkt, de toepassing van de matrix in de boekhouding van de bedrijfshuishouding. Ongelukkig is en volkomen onnodig, dat hij aan de uiteenzetting van de matrixvorm in de boekhouding een verhandeling van zijn „pagatorische” balansleer laat voorafgaan. Het is ook enigszins misleidend, omdat de indruk kan ontstaan dat het gebruik van matrices op de aangegeven wijze uitsluitend mogelijk is op grond van Kosiol's balanstheorie. Een gemis is ook, dat hij in het geheel niet de langzamerhand tamelijk overvloedige literatuur noemt, waarin het gebruik van vectoren en matrices in de boekhouding wordt behandeld. M. Allais gaat nader in op een probleem waaraan hij vroeger aandacht heeft besteed, te weten welk deel van de beschikbare middelen de overheid in een volkshuishouding voor de opbouw van de infrastructuur moet aanwenden om de optimale volkswelvaart te bereiken. In zijn bijdrage tot de bundel komt hij tot een numerieke uitwerking van dit probleem. Uitgangspunt van Allais' beschouwingen is zijn op het gebruik van de klassieke wiskunde gegronde theorie van het sociale rendement alsmede zijn opvattingen over het péage-probleem. Zijn aanvaarding van zijn vroeger geformuleerde theorieën belet hem oog te hebben voor andere benaderingen van het probleem van de infrastructuur, waardoor een eenzijdigheid in de behandeling ontstaat. Het artikel van J. P. Miller ontleent zijn betekenis aan een aantal feitelijke gegevens over de ontwikkeling van de samenwerking van ondernemingen. Hoewel hij mede beoogt de invloed van ondernemers-

afspraken op de economische groei te analyseren, is dit deel van zijn artikel tegen de achtergrond van de bestaande literatuur op dit terrein wel erg fragmentarisch gebleven.

De tekortkomingen van sommige opstellen, waarvan ik hierboven voorbeelden heb ge-

noemd, doen echter niet het oordeel teniet waartoe ik in mijn artikel in het november-nummer ben gekomen: de redacteurs zijn erin geslaagd bijdragen van hoog gehalte bijeen te brengen, waardoor de bundel de lezer veel te bieden heeft.